

**Predmety a okruhy tém rigoróznejskúšky
a odporúčaná literatúra
pre študijný odbor: učiteľstvo a pedagogické vedy
študijný program: učiteľstvo histórie (PaedDr.)**

Rigorózna skúška v odbore **učiteľstvo a pedagogické vedy** v študijnom programe **učiteľstvo histórie** pozostáva z dvoch častí - obhajoby rigoróznejskúšky a z ústnej skúšky z jedného povinného a jedného voliteľného predmetu. **Povinný predmet** je predmet širšieho vedného základu, **voliteľný predmet** súvisí so zameraním rigoróznejskúšky.

Povinný predmet: Didaktika dejepisu

Okruhy tém predmetu:

1. Didaktika dejepisu ako vedný odbor; základné medzníky vo vývoji vyučovania dejepisu.
2. Súčasný stav a problémy vyučovania dejepisu na Slovensku, vymedzenie školského dejepisu.
3. Obsah, úlohy a ciele vyučovania dejepisu.
4. Miesto dejepisu v ŠVP (ciele a stupeň vzdelania, profil absolventa, vzdelávacie oblasti a prierezové témy pre ISCED 2 a ISCED 3A).
5. Obsah školskej edukácie – vzdelávací štandard z dejepisu pre ZŠ a SŠ (ISCED 2 a ISCED 3A), analýza učebných osnov.
6. Didaktický systém a úloha jednotlivých prvkov v didaktickom systéme.
7. Osobnosť učiteľa dejepisu a päť kľúčových kompetencií učiteľa dejepisu (metafora stromu).
8. Učebnice dejepisu, funkcie učebníc dejepisu a požiadavky na tvorbu učebníc dejepisu.
9. Organizačné formy dejepisného vzdelávania.
10. Využitie regionálnych dejín v dejepisnom vyučovaní.
11. Multiperspektivita v dejepisnom vyučovaní.
12. Využívanie medzipredmetových vzťahov vo výučbe dejepisu.
13. Inovačné metódy dejepisného vyučovania.
14. Práca s historickými prameňmi vo výučbe dejepisu.
15. Výchovná funkcia dejepisného vzdelávania. Etické aspekty dejepisného vyučovania.

Odporúčaná literatúra:

1. ALBERTY, J. Didaktika dejepisu. Banská Bystrica 1992.
2. JOVANKOVIČ, S. Dejepis v pedagogických dokumentoch a vo vyučovaní. Bratislava 2012.
3. 2012.
4. BURSÍKOVÁ, L. – MARTINOVSKÝ, P. Mezipredmetové vzťahy v dejepise. Praha 2010.
5. KRATOCHVÍL, V. Didaktické modely na rozvoj znalostí a intelektových schopností žiakov vo výučbe dejepisu na základných a stredných školách. Prešov 2004.
6. KRATOCHVÍL, V. Metafora stromu ako model didaktiky dejepisu. Bratislava 2019.
7. KRATOCHVÍL, V. – CANGÁR, J. – KOVÁČ, D. Metodická príručka k dejepisu pre základné školy. Bratislava 1994.
8. KRATOCHVÍL, V. Modely na rozvíjanie kompetencií žiakov. K transformácii vzťahu histórie a školského dejepisu. Bratislava 2004.
9. Kurikulum a učebnice z pohľadu pedagogického výskumu. Bratislava 2009.
10. LABISCHOVÁ, D. – GRACOVÁ, B. Příručka ke studiu didaktiky dejepisu. Ostrava 2008.

11. LERNER, I. J. Didaktické základy vyučovacích metod. Bratislava 1988.
12. Regionální dějiny v dějepisném vyučování na českých a slovenských školách. Ústí nad Labem 2006.
13. ŠERBEROVÁ, A. Stereotypy a mýty v dějepisném vyučování. Ústí nad Labem 2008.
14. ŠUBRT, J. Historické vědomí jako předmět badatelského zájmu: teorie a výzkum. Kolín 2010.
15. Štátny vzdelávací program. Vzdelávacie štandardy a učebné osnovy pre ZŠ a SŠ. Dostupné na internete: <www.statpedu.sk>.
16. VASILOVÁ, D. Ciele dejepisného vyučovania a ich aplikácia v dejepisnom vyučovaní. In. Dejiny. Internetový časopis Inštitútu histórie FF PU v Prešove, 2012, roč. 7, č. 1, s. 155-210.

Voliteľné predmety:

1. Dejiny Slovenska

Okruhy tém predmetu: chronologický prehľad dejín Slovenska a Slovákov od najstarších čias do vzniku súčasnej Slovenskej republiky s dôrazom na obdobie alebo problematiku spracovanú v rigoróznjej práci

Odporúčaná literatúra: zoznam odporúčanej literatúry bude vyšpecifikovaný v závislosti od zamerania práce po konzultácii s predsedom komisie

2. Všeobecné dejiny

Okruhy tém predmetu: chronologický prehľad dejín od najstarších čias do konca 20. storočia s dôrazom na obdobie alebo problematiku spracovanú v rigoróznjej práci

Odporúčaná literatúra: zoznam odporúčanej literatúry bude vyšpecifikovaný v závislosti od zamerania práce po konzultácii s predsedom komisie

3. Dejiny historiografie v 19. a 20. storočí

Okruhy tém predmetu: vývoj modernej historickej vedy od jej vzniku po súčasnosť, predmet a metódy historického výskumu, prístupy k skúmaniu minulosti, špecifiká výskumu jednotlivých období, metodika výskumu, etika historikovej práce

Odporúčaná literatúra: zoznam odporúčanej literatúry bude vyšpecifikovaný v závislosti od zamerania práce po konzultácii s predsedom komisie